

Intervju s magistrom Anom Soldo

FILIP: Lijep pozdrav svima. Moje ime je Filip, student sam farmacije u Zagrebu i povodom 30 godina Hrvatske ljekarničke komore razgovarali smo sa prethodno dvoje predsjednika Komore, a sada je red na aktualnu predsjednicu da ona kaže i odgovori na pitanja iz svoje perspektive, kako je njoj tijekom njezinog mandata bilo. Za početak, lijepi pozdrav Magistra Soldo. Zanima me za početak, kako se ljekarnička struka promijenila od kada ste vi na čelu Komore? Naravno nije to dugi period, ali kakve su nekakve vaše percepcije?

MAGISTRA SOLDI: Dobar dan Filipe, hvala ti. Ja bih rekla da zapravo smo se jako promijenili. Možda više nego što smo se promijenili mi sami način rada u ljekarnama, promijenila se percepcija ljekarnika. Ideja je moja bila kad sam došla tu da ono što nekako mijenja nama situaciju je to kad se percepcija institucija promijeni prema nama. I zato smo mi većinu zapravo naših aktivnosti od 2017. do danas usmjerili na pozicioniranje ljekarnika i u Ministarstvu zdravstva i u HZZO i evo mogu reći da danas se ne događa nijedna promjena zakona, nijedna promjena pravilnika, a da ljekarnici nisu uključeni u to i nekako mi se čini da zapravo je to ključna stvar gdje mi možemo kreirati promjene vlastite prakse. Mislim da su nove generacije studenata u zadnjih desetak godina također promijenili našu praksu. Vaše znanje o kliničkoj farmaciji i način kako promišljamo i o pacijentima i o bolestima i o lijekovima zapravo polako mijenja našu praksu i naša nekako ideja u suradnji sa liječnicima, dijabetolozima, liječnicima koji se bave hipertenzijom i tim nekim kroničnim bolestima zapravo gdje pacijent kad završi sa liječnikom ima dugo putovanje koji od svih zdravstvenih radnika uključuje uglavnom samo ljekarnike, da je taj dio skrbi pređe u ljekarne. I evo, krajem ove godine očekujemo zapravo finale svog tog rada kroz sustav financiranja iz Europske unije, dolazi nam novi projekt koji će aktivirati ljekarnike i osnažiti ih da se bave upravo tim pacijentima. Pacijent sa dijabetesom, kroničnim bolestima pluća, hipertenzijom, dislipidemijom, debljinom, cijela ta skrb koja zapravo vodi pacijenta kroz putovanje do neke bolje kvalitete života će se odrađivati u ljekarnama. Evo, sad je završetak tog projekta na ministarstvu i mi najesen počinjemo zapravo educirati ljekarnike i počinjemo promociju tog projekta do kraja. Nositelj je Ministarstvo zdravstva zato smo dosad tako tiho bili i

malo smo komunicirali o tome, ali kad postane gotov taj finalni proizvod, a to je *software* koji će biti dio CEZIH-a, onda idemo raditi ono što već godinama radimo kroz javno zdravstvene projekte.

FILIP: Sigurno je na tom putu bilo puno izazova. Koji su još neki izazovi s kojima se današnja farmaceutska struka susreće, osim ovog naravno procesa zakona, donošenja i nekih novih projekata?

MAGISTRA SOLDI: Najveći izazov naše struke je zapravo to neko nejedinstvo i to što svatko od nas na nekom svom malom polju gradi neku našu novu budućnost i novu strategiju, ja iskustveno osjećam da je zapravo to naš najveći problem i zato nam je ideja da u suradnji sa fakultetima i sa Hrvatskim farmaceutskim društvom nakon što dobijemo novi zakon o ljekarništu stvorimo jedan put kojim ćemo jasno i jednostavno koračati jer znamo koji nam je cilj. Bez toga zapravo svatko se jako puno trudi na svom mjestu, ali učinak je manji jer jednostavno nema te neke velike zajednice ljudi koja rade istu stvar. To nam je nekako najveći izazov. Osim toga, izazov je i samofinanciranje, HZZO koji ima jedan svoj *mindset*, ministarstvo koji ima jedan svoj *mindset* i sve zapravo te ljude koji jako malo poznaju našu struku trebamo educirati da bi uopće pristali na neke naše nove ideje.

FILIP: A kako ide godina za godinom, tako i umjetna inteligencija uzima maha i sve je više prisutna u našoj svakodnevici, pa tako i u medicini i u biomedicinskom području; kako mislite da će ona utjecati na našu struku? Je li ona prijetnja ili zapravo nekakav benefit s kojim ćemo se susreti?

MAGISTRA SOLDI: Pa ja bih rekla da nema smisla da gledamo kao prijetnju. Ono što moramo što prije početi raditi to je koristiti kao svoj alat da nam bude jednostavnije i lakše. Mislim da u području farmakoterapije i u području kliničke farmacije to je jedan siguran alat koji se možda već sada koristi, jer to je jedno ogromno znanje. Zapravo kroz te alate možemo sažeti neki jednostavni razgovor sa pacijentima. To je ono što mi radimo u sustavu i što prije počnemo koristiti takve alate mislim da će nam biti jednostavnije i lakše. Sama prepreka, odnosno neka prijetnja, rekla bih da ne.

FILIP: Evo, budući da je umjetna inteligencija dosta ovako stvar i mladih ljudi i dosta se susreću mladi sa njom, što biste mladim farmaceutima ili studentima poručili koji tek sada ulaze u struku i naravno sa puno izazova će se susretati, što biste im rekli?

MAGISTRA SOLDI: Ja mislim da ni umjetna inteligencija, ni bilo što novo koje će doći u budućnosti, neke od novih alata, neće nikad zamijeniti čovjeka. Naša struka i naš poziv je zapravo upravo usmjeren na to da pacijentima damo svoje znanje kroz neki najjednostavniji jezik, ali zapravo i kroz empatiju. I naravno neko razumijevanje njihove teške životne situacije, jer nama uglavnom dolaze bolesni ljudi. A svatko tko je upisao farmaciju, mislim da ima za cilj zapravo pomoć čovjeku da dođe do nekog kvalitetnijeg života i do ozdravljenja. Ako uključimo to naše ogromno znanje i empatiju, mislim da nema loše budućnosti za nas. I onako kako ja promatram, zapravo farmaceuti imaju najsvjetliju budućnost od svih zdravstvenih radnika koje ja znam. Jer sve što se radi, se radi na tome da se pacijente udaljava od zdravstvenog sustava, ali taj dio da oni svaki mjesec moraju doći u ljekarnu i preuzeti terapiju zapravo se ne može promijeniti. Mislim da će u budućnosti naša uloga biti sve važnija zato što ćemo, i više nego danas, biti jedini zdravstveni radnici koji s njima dolazimo u stalni kontakt i s njima ćemo imati jedan kontinuitet suradnje i edukacije što je, ja bih rekla, jedan od važnijih preduvjeta za ozdravljenje.

FILIP: Hvala vam na ovoj zapravo pozitivnoj prognozi i vjerujem da će tako i biti u budućnosti. Eto, dragi gledatelji, hvala vam na vašoj pažnji i izdvojenom vremenu. Hvala i Vama magistra.

MAGISTRA SOLDI: Hvala svima, ja bih voljela da svi ovu godinu proslavimo onako najbolje što možemo jer je 30 godina ljekarništva, koja je onako velika obljetnica će se obilježiti u Hrvatskom saboru jer će nam Sabor kroz koji tjedan proglasiti 2025. godinom ljekarništva, po prvi put u povijesti jedna struka dobiva svoju jubilejnu godinu i to trebamo proslaviti onako kako treba.